

26.01.2026

Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsaus 2026

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti (MRA 15§) maakunnan liitto tiedottaa alueensa kunnille vireillä olevista suunnitelmista ja muista kuntien alueiden käytön suunnitteluun, rakennettuun ympäristöön ja rakentamisen ohjaukseen vaikuttavista toimenpiteistä. Alueidenkäyttölain 7 §:n mukaan myös kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä. Vuosittain laadittava Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsaus vastaa sekä kuntien ja muiden sidosryhmientiedottamiseen vireillä olevista suunnitelmista, että myös auttaa kuntia heidän kootessaan alkuvuodesta lakiperusteista kaavoituskatsausta. Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsauksessa 2026 kuvataan maakuntakaavoituksen tämänhetkinen tilanne ja mistä ajantasainen maakuntakaavatieto taustaselvityksineen on löydettävissä. Lisäksi maakuntakaavoituskatsauksessa on lyhyt osio, jossa kuvataan muuta toimintaympäristössä tapahtuvaa alueidenkäyttöön liittyvää muutosta, meneillään olevia keskeisiä hankkeita ja toimenpiteitä sekä muutosprosesseja.

Maakuntakaava suunnittelujärjestelmässä

Maakuntakaava on ylikunnallinen yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteista sekä maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alueiden käytöstä. Maakuntakaava ohjaa kuntakaavoitusta. Se myös havainnollistaa ja välittää valtakunnallisia alueidenkäytön tavoitteita ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden kanssa. Maakuntien liitot vastaavat maakuntakaavoituksesta, sen pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. Maakuntakaava voidaan laatia koko maakunnan kattavana kokonaiskaavana, osa-alueittain tai teemoittain. Maakuntakaavan hyväksyy maakuntavaltuusto, jonka päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 muodostuu useammasta maakuntakaavasta

Voimassa oleva Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 muodostuu neljästä eri maakuntakaavasta eli

- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, kokonaismaakuntakaavasta,
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaiheesta,
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-aluemaakuntakaavasta ja
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheesta, joista seuraavassa enemmän.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava)

Maakuntavaltuusto hyväksyi syyskuussa 2020 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n ja kaavasta valitettiin. Maakuntakaava sai lainvoiman heinäkuussa 2021. Maakuntakaava 2040 on ollut luonteeltaan kokonaismaakuntakaava eli aikaisemmat vaihekaavat on siinä

26.01.2026

saatettu ajan tasalle ja yksiin kansiin. Maankäytön kokonaisvaltainen käsittely on antanut hyvät mahdollisuudet pohtia maankäytön ylikunnallista, maakunnallista ja valtakunnallista merkitystä kuntakaavoitusta edistäen. Maakuntakaava käsittää Pohjois-Karjalan kaikki kunnat Heinävettä lukuun ottamatta, jonka maankäytön periaatteet on linjattu Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa (kuvattu omassa kohdassaan alla).

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) hyväksyttiin Pohjois-Karjalan maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2022, siitä valittiin. Vaihemaakuntakaava sai lainvoiman valituskäsittelyjen jälkeen elokuussa 2024.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2023, kaavasta ei valitettu ja se kuulutettiin voimaan. Kaava sai lainvoiman helmikuussa 2024. Osa-aluemaakuntakaavassa on yhteensovitettu Etelä-Savon maakuntakaava, Heinäveden kunnan osalta, Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan, yhtenäistetty maakuntakaavamerkinnot sekä tarkasteltu kunnan maankäytön tavoitetilaa vuoteen 2040.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2025 ja kaavan hyväksymispäätöksestä tuli 3 valitusta. Vaihemaakuntakaava kuulutettiin lokakuun alussa 2025 voimaan valituksista huolimatta. Kaavan lainvoima tutkitaan hallinto-oikeuskäsittelyssä, joka prosessi on vireillä parasta aikaa.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 käynnistyy vuoden 2026 aikana.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki 26.01.2026 periaatepäätöksen uuden maakuntakaavan laatimisesta. Kyseessä on kokonismaakuntakaava, jonka tavoitteena on päivittää ja uudistaa Pohjois-Karjalan maakuntakaava kokonaisuutena uuden alueidenkäyttölain mukaiseksi. Kaava on tarkoitus samalla laatia uudessa rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä. Kokonismaakuntakaavan tavoitevuosi on 2045, eli sama kuin vastikään joulukuussa hyväksytyllä Pohjois-Karjalan maakuntastrategialla.

Vuonna 2026 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto käynnistää kokonismaakuntakaavaan liittyviä selvityksiä, järjestää maakuntakaavatilaisuuden/-tilaisuudet sekä valmistelee osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja siihen liittyvän maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet asiakirjan lausunnoille ja nähtäville sekä lopullisena hyväksyttäväksi. Tavoitteena on käynnistää virallisesti kaavatyo alkusyksystä (elokuussa) ja lähettää silloin osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos lausunnoille.

Kokonismaakuntakaavatyöhön lähdetään viime syksyn kunta- ja sidosryhmäkierroksen, laaditun maakuntakaavan ajantasaisuusseurannan ja myös kansallisen alueidenkäyttölain

26.01.2026

valmistelun ja ratkaisujen pohjalta. Alueidenkäyttölain hyväksyminen menee arvioiden mukaan keväälle 2026, ja se odotetaan ennen virallista kaavatyön käynnistämistä.

Muuta ajankohtaista sekä ajantasainen maakuntakaavatieto

Maakuntaliitto seuraa jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia, joita ovat valtakunnallisella tasolla vuoden 2026 aikana muun muassa alueidenkäyttölakia, rakennetun ympäristön tietojärjestelmiä, valtakunnallista liikennejärjestelmäsunnittelua (Liikenne 12) sekä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva uudistamistyö. Maakuntaliitto antaa lausuntoja kuntien yleis- ja asemakaavoista. Lisäksi olemme asiantuntijana mukana kuntien alueidenkäytön kysymyksissä sekä kuntayhteistyön edistämisessä.

Tietoa voimassa olevista ja/tai laadittavista maakuntakaavoista taustaselvityksineen löytyy Pohjois-Karjalan maakuntaliiton internet-sivuilla osoitteessa:

www.pohjois-karjala.fi/maakuntakaava

Vuoden 2025 aikana laaditun Pohjois-Karjalan maakuntakaavan seuranta-aineisto julkaistaan tammi-helmikuun vaihteessa, ja se löytyy osoitteesta: [Pohjois-Karjalan maakuntakaavan toteutuneisuuden seuranta](#)

Maakuntakaavoitusta koskevia lisätietoja antavat:

suunnittelujohtaja Pasi Pitkänen, puh. 0400 832 572
ympäristöasiantuntija Jukka Nykänen, puh. 050 412 0717
liikenneasiantuntija Jyrki Suorsa, puh. 050 466 8511
maankäyttöasiantuntija Heikki Viinikka, puh. 050 593 7269

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi

Joensuussa 26.01.2026

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Pasi Pitkänen
suunnittelujohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi varmistaa kirjaamosta.